

GENERALADVOKATEMBETET

VIRKSOMHETSRAPPORT FOR 2021

Innholdsfortegnelse

I. Leders beretning.....	3
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
III. Årets aktiviteter og resultater	9
Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2021	9
Oppdrag med resultatkrav for Generaladvokatembetet i 2021	10
Måloppnåelse med kommentarer	10
Ubehandlete saker pr. 31.12.2021	14
Oppsummering av oppdrag med resultatkrav.....	15
Utvikling over tid.....	16
Andre merknader	17
Fagforvaltning, beredskapsplanlegging og rettsutvikling.....	18
Generelle bemerkninger.....	18
Fagforvaltning	18
Rettsutvikling.....	20
Beredskapsplanlegging.....	21
Markering av Generaladvokatembetet 375 år.....	21
Arbeid med prioriterte rettsområder	21
Saker som gjelder vådeskudd.....	22
Fraværssaker	22
Saker om bildedeling og andre seksualrelaterte saker	22
IV. Styring og kontroll i virksomheten.....	23
Risikovurderinger	23
Intern kontroll.....	24
Informasjonssikkerhet.....	25
Fellesføringer fra regjeringen – inkluderingsdugnad.....	25
V. Vurdering og fremtidsutsikter.....	27
VI. Årsregnskap.....	31
Ledelseskommentar til årsregnskapet for 2021.....	31
Formål.....	31
Bekreftelse	31
Revisjonsordning.....	31

Vurderinger av vesentlige forhold.....	31
Prinsippnote årsregnskapet.....	33
Bevilgningsrapporteringen	33
Artskontorrapporteringen.....	34
Unntak fra økonomiregelverket grunnet koronapandemien.....	34

I. Leders beretning

Generaladvokatembetet har to hovedoppdrag med resultatkrav, der det første er knyttet til straffesakskjeden og det andre er knyttet til det militære disiplinærsystem. Dernest har Generaladvokatembetet et særlig oppdrag med å planlegge og forberede den militære påtalemyndighets virksomhet i krig.

Generaladvokatembetet skal, for det første, bidra til reduksjon og forebygging av kriminalitet ved effektiv og målrettet straffesaksbehandling av militære straffesaker. For det andre skal Generaladvokatembetet bidra til at det militære disiplinærsystem holder høy standard ved å yte bistand til militære sjefer ved etterforskning av disiplinærsaker og ved tilsyn med utøvelsen av disiplinærmyndigheten i Forsvaret. Generaladvokatembetets hovedoppgaver følger altså to spor: påtalesporet og disiplinærsporet. Der det er tvil om en sak hører hjemme i det ene eller det andre sporet, skal sporvalget foretas av generaladvokaten eller krigsadvokatene. På denne måten bidrar Generaladvokatembetet til å sørge for at straffesaker ikke unntas fra offentlig forfølgning og at det ikke brukes straffeprosessuelle tvangsmidler uten å tilkjenne tilhørende rettigheter.

Ved å være den *militære* påtalemyndighet skal Generaladvokatembetet bidra til å verne om Forsvarets virksomhet gjennom kriminalitetsbekjempelse og understøttelse av Forsvarets egen ordensmyndighet. Forsvarets rolle i samfunnet har utviklet seg i løpet av perioden etter andre verdenskrig. Det har også synet på behovet for å verne om sivilsamfunnets plikt til å støtte Forsvaret gjennom verneplikten. I en lang periode under og etter den kalde krigen bestod Generaladvokatembetets portefølje hovedsakelig av å retteføre brudd på plikten til å møte til militærtjeneste. I dag er forsvarsviljen stor blant de vernepliktige og det er få saker som gjelder unnlatt oppmøte til førstegangstjeneste.

Forsvaret er både en del av totalforsvaret slik dette til enhver tid fremstår, og en særpreget profesjon som utgjør statens ytterste maktmiddel. Vernet av Forsvarets virksomhet bør ha dette for øye ved håndhevelsen av brudd på den militære straffelov og opprettholdelsen av det militære disiplinærinstituttet. Forsvaret forvalter betydelige ressurser, i form av materiell og personell, på samfunnets vegne. Dersom Forsvarets ressurser brukes, skal de brukes i tråd med de regler som til enhver tid gjelder for maktanvendelse i militære operasjoner – i Norge eller i utlandet. Forsvarets militære sjefer velger i stor grad selv hvordan kommandomyndigheten brukes for å sørge for at regler for maktanvendelse etterlevs, men Norge er folkerettslig forpliktet til å underlegge militærmakten et disiplinærsystem som kan håndheve brudd på krigføringsregler. Det betyr at brudd må *håndheves*, men at reaksjonsformen kan variere avhengig av rettsbruddets karakter og hva som etter

omstendighetene var rimelig å forvente av soldaten eller offiseren. Generaladvokatembetet skal arbeide for å støtte Forsvaret til å treffe adekvate reaksjoner.

Koronapandemien har preget Generaladvokatembetet også i 2021, på lik linje med resten av den offentlige forvaltning. For embetet har pandemien medført en tidvis ujevn arbeidsbelastning og mindre fysisk undervisning og seminaraktivitet. I 2021 har det vært en viss økning både i antall uttalelser i disiplinærsaker og kontroll av ilagte refselsler. Økningen skyldes – i år som i fjor – dels at det ved enkelte anledninger har vært ilagt en rekke refselsler for brudd på smittevernrestriksjoner.

Embetet får stadig spørsmål om råd i disiplinærsaker som gjelder uønsket seksuell oppmerksomhet. Det kan til tider være krevende for de militære sjefer med disiplinærmyndighet å ta stilling til om en handling kvalifiserer til straff, eller om den kan sanksjoneres disiplinært. Behovet for rådgivning har i 2021 resultert i en egen veileder for behandlingen av seksualrelaterte militære disiplinærsaker. Generaladvokaten opplever jevnt over et godt samarbeid både med Forsvarssjefens internrevisjon og de militære sjefer med disiplinærmyndighet, om håndteringen av slike saker.

Antallet militære straffesaker har gått ned de siste årene, med bare to påtaleavgjørelser i 2021 (mot 6 saker i både 2019 og 2020). Dette ser ut til å skyldes både at det er færre antall vernepliktige enn tidligere, og at de som kalles inn til tjeneste er særskilt utvalgte og godt motiverte. Saksfristene for både straffesaker og uttalelser i disiplinærsaker er overholdt med god margin i 2021. Det er viktig å merke seg at antallet militære straffesaker bestemmes av hvordan en definerer en *militær* straffesak. Generaladvokatens tall for denne kategorien omfatter ikke saker som gjelder både militære lovbrudd og andre lovbrudd. Fra å ha en praksis hvor det så og si ikke har vært benyttet straffeprosessuelle tvangsmidler, har det i 2021 vært fattet enkelte slike beslutninger i pågående straffesaker. Praksisendringen skyldes hovedsakelig mistanke om bruk av mobiltelefoner til å ta – og dele – film og bilder i strid med militære tjenesteplikter.

Generaladvokatembetet har et godt og nært samarbeid med Forsvarets militærpolitivdeling og erfarer at de saker som etterforskes av militærpolitiet er av god kvalitet. Samarbeidet er ikke alltid synlig i resultatrapporteringen eller i Generaladvokatembetets arbeidsstatistikk, men er likevel i enkelte tilfeller avgjørende for sakens gang. Noe av militærpolitiets etterforskningsarbeid overtas av politiet. Samarbeidet mellom Generaladvokatembetet og militærpolitiet gjør dette arbeidet lettere. Generaladvokaten støtter en lovfesting av militærpolitiets uavhengighet fra den militære kommandolinjen under etterforskning og herunder adgang for

påtalemyndigheten til å gi pålegg til militære etterforskere.

Det er jevnt over god kvalitet på de refselsler som sendes til kontroll ved Generaladvokatembetet. Det har tidligere vært påpekt store forsinkelser ved innsendelse av refselsler fra Forsvarets avdelinger til legalitetskontroll hos krigsadvokatene og generaladvokaten. For 2020 ble det igangsatt purringer allerede tidlig høsten 2020, og for 2021 har innrapporteringen i langt større grad skjedd fortløpende gjennom året. Årsrapporten over refselsler og straffesaker utgis derfor i disse dager, slik at embetets arbeid kan sees i sammenheng med det faktiske antall saker.

I 2021 var det 375 år siden den første generalauditør ble utnevnt. Jubileet ble markert med fagseminar og middag den 30. september. Anledningen har gitt opphav til refleksjon om embetets rolle i historien og i fremtiden. Den 6. oktober 2021 gikk høringsfristen ut for forslag om revisjon av disiplinærloven, lov om politimyndighet i forsvaret, den påtalemessige behandlingen av militære straffesaker – og den fremtidige organiseringen av Generaladvokatembetet. For generaladvokaten har det ved lovarbeidet vært viktig å sørge for ivaretagelse av spesialisert og anvendelig kompetanse om de særlige, rettslige spørsmål som ligger i grensesnittet mellom folkerett, militærrett og strafferett og straffeprosess. Blant de forhold generaladvokaten ser det som særlig viktig å opprettholde anvendbar kunnskap om, er funksjonen som beredskapsembete, nemlig å kunne planlegge og forberede den militære påtalemyndighets virksomhet i krig, i samråd med Forsvaret, Riksadvokaten og andre berørte myndigheter. Generaladvokaten har støttet forslaget om å fjerne påtalemyndigheten fra generaladvokaten og krigsadvokatene, men mener det bør være en særskilt plan for håndtering av straffesaker dersom det skulle bryte ut krig. Utredningen av embetets fremtidige organisering og oppgaver har preget de ansatte (særlig) gjennom det siste året. Fordi embetet står i en historisk omskiftelig tid, er vurderingen av fremtidsutsiktene gjort noe lengre i kapittel V i denne årsrapporten.

Generaladvokaten vil i lys av ovennevnte arbeide for at bevilgningene og kompetansen til den militære påtalemyndighet speiler det samfunnsoppdrag og de oppgaver Generaladvokatembetet settes til å utføre.

Oslo, 15. februar 2022

(med rettelsler 040322)

Sigrid Redse Johansen
generaladvokat

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Generaladvokaten og krigsadvokatene er en del av den militære påtalemyndighet og er administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Generaladvokatembetet utfører oppgaver tillagt påtalemyndigheten i straffesaker som angår brudd på militær straffelov, rådgir militære sjefer i disiplinærsaker og utfører legalitetskontroll av alle refselsler i Forsvaret. Generaladvokatembetet deltar aktivt i internasjonalt samarbeid om aktuelle folkerettslige og militærjuridiske problemstillinger. Som påtalemyndighet i militære straffesaker, er Generaladvokatembetets tjenestemenn underlagt statsadvokatene i fredstid. I krigstid har generaladvokaten og førstekrigsadvokaten tilsvarende påtalekompetanse som statsadvokatene og er direkte underlagt riksadvokaten.

Generaladvokatembetet står i en særstilling som egen etat. Embetet er ikke organisatorisk en del av Den høyere påtalemyndighet, men like fullt påtalemyndighet. Den alminnelige politi- og påtalemyndighet følger et to-sporet system mellom polisiære og straffeprosessuelle virkemidler, der fagmyndigheten ligger til henholdsvis Politidirektoratet og riksadvokaten. Det tilsvarende to-sporede system for den militære politi- og påtalemyndighet reiser visse spørsmål om uavhengighet når det gjelder straffeprosessuell etterforskning. Militærpolitiet er kommandomessig underlagt Forsvaret, og er ikke formelt underlagt påtalemyndighetens styring i straffesak. Uavhengighetsspørsmålet vil formentlig avklares gjennom det pågående arbeidet med revisjon av disiplinærloven og lov om militær politimyndighet. I dag praktiserer den militære påtalemyndighet en faktisk, men ikke rettslig forankret, fagledelse og etterforskningsledelse av militærpolitiet i straffeprosessuelt øyemed.

Som følge av den rolle Generaladvokatembetet har i militære straffe- og disiplinærsaker, har det over år utviklet seg til å være et kontor det er naturlig å henvende seg til om et mangfold av militærjuridiske spørsmål. Dette er reflektert i forskrift om tjenesteordning og instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene. I tillegg til arbeid med konkrete straffe- og disiplinærsaker er generaladvokaten og krigsadvokatene derfor i stor utstrekning engasjert med andre oppgaver, som ikke har resultatkrav og som derfor ikke statistikkføres. Disse oppgavene kan sammenfattes til å utgjøre fagforvaltning, bidrag til rettsutvikling og beredskapsplanlegging, og er nærmere omtalt i del III i rapporten.

Generaladvokaten er øverste leder av Generaladvokatembetet, som i tillegg til generaladvokaten består av Krigsadvokatene for Sør-Norge (KASØR) og Krigsadvokatene for Nord-Norge (KANORD).

Embetet har for tiden (februar 2022) følgende ansatte:
generaladvokat (1), kvinne
førstekrigsadvokat (1), mann
krigsadvokat (3), kvinner
krigsadvokatfullmektig (1) kvinne
kontorarbeider (1/2), kvinne
førstekonsulent (1), mann
medarbeider på pensjonistvilkår (1), mann

Etter to år med større personellendringer, har det i 2021 ikke vært større endringer blant personellet. Førstekrigsadvokaten i midlertidig stilling ble i mars 2021 fast ansatt, og både førstekrigsadvokaten og rådgiveren i ulønnet permisjon sa opp sine stillinger. 2021 har derfor vært preget av mer kontinuitet enn de to foregående år, men har samtidig hatt et følbart sykefravær. Konsekvensene av personellsårbarhet er omtalt nærmere under punkt IV om risikovurderinger.

Sykefraværet i 2021 var på 7,3 %, som er markant høyere enn i 2020 (2,74 %), og over NAVs mål om 5,6 %. Sykefraværet er knyttet til én langtidssykemelding, og er ikke et utslag av koronapandemien. Den sykemeldte er nå tilbake i arbeid.

Generaladvokatembetet benytter to kontorlokaler, ett på Egertorget i Oslo, der Krigsadvokatene for Sør-Norge er samlokalisert med Generaladvokaten, og ett i Bodø, der Krigsadvokatene for Nord-Norge har kontorer i Luftforsvarets lokaler på Bodø flystasjon. Luftforsvarets aktiviteter på Bodø flystasjon ble avvirket ved utgangen av 2021. For KANORD er det for tiden fortsatt opphold i kontorlokalene, men det er planlagt flytting og samlokalisering med militærpolitiet i Bodø i løpet av 2022.

III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2021

I tildelingsbrevet for 2021 vises det til mål fastsatt i Prop. 1 S (2020-2021). Generaladvokaten skal særlig bidra til å nå målene om effektiv kamp mot kriminalitet, rettssikkerhet og trygghet i samfunnet. Tildelingsbrevet er ikke uttømmende for hvilke oppgaver Generaladvokatembetet skal utføre. I tillegg kommer oppgaver som følger av Instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene i forskrift av 13. juni 1997 nr. 581, med videre henvisninger til lov om militær disiplinærmyndighet og straffeprosessloven.

Generaladvokatembetets oppdrag er i hovedsak å utføre oppgaver tillagt påtalemyndigheten i militære straffesaker, samt rådgivning og kontroll i forbindelse med militære disiplinærsaker. I 2021 (som i 2020) er generaladvokaten i tillegg gitt i særskilt oppdrag å bistå med arbeidet med ferdigstillelse av revisjonsforslag til disiplinærloven og lov om politimyndighet i forsvaret med forskrifter, samt den fremtidige påtalemessige behandlingen av militære straffesaker og organiseringen av den militære påtalemyndighet. I denne anledning skal generaladvokaten også arbeide med, og følge opp, en fremdriftsplan for en eventuell organisasjonsendring.

Generaladvokatembetets ressursbruk har også i 2021 vært tilpasset alternative arbeidsformer som følge av koronapandemien. Førsteprioritet har, som for tidligere år, vært å utføre oppgavene som påtalemyndighet og rådgiver i disiplinærsaker hurtig, med god kvalitet. Saksbehandlingstiden i det følgende viser at samtlige av sakstypene behandles innenfor gitte frister, selv om sakshåndteringen ved embetet tidvis har vært forsinket gjennom perioden med smitteverntiltak. Tilbakemeldinger, blant annet fra «brukerne» i form av militære sjefer tilsier at kvaliteten gjennomgående er god. Hertil kommer at antallet disiplinære klagesaker er svært lavt.

Oppdrag med resultatkrav for Generaladvokatembetet i 2021

Fra tildelingsbrevet hitsettes beskrivelse av sakstyper med resultatkrav:

- *Forhåndsuttalelser i disiplinærsaker* 14 dager
- *Uttalelser i disiplinære klagesaker* 10 dager
- *Uttalelser til kontrollutskrift som blir sendt til embetet* 14 dager
- *Påtaleavgjørelser* 120 dager
- *Uttalelser til politi, påtalemyndighet og andre etater* 30 dager

Det er presisert i tildelingsbrevet at generaladvokaten skal ha særskilt oppmerksomhet knyttet til saksbehandlingstid og fristoppfyllelse og å holde høy kvalitet på uttalelser og vurderinger av «sporvalget» mellom disiplinærsaker og straffesaker. I 2019 ble det innført en ny statistikkgruppe, «uttalelser til politi, påtalemyndighet og andre etater». Dette ble blant annet gjort for å unngå at arbeid til støtte for politiet i straffesaker ble kamuflert som «forhåndsuttalelser i disiplinærsaker».

Måloppnåelse med kommentarer

Forhåndsuttalelser i disiplinærsaker	KASØR	KANORD	GA	2021	2020
Antall	42	67	5	114	101
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	7,0	7,5	7,8	7,3	8,8

Forhåndsuttalelser i disiplinærsaker er først og fremst skriftlige uttalelser avgitt til militær sjef med refselsesmyndighet i tråd med disiplinærloven § 15 og disiplinærreglementet punktene 58–63. Militære sjefer benytter seg i utstrakt grad av krigsadvokatene til skriftlig rådgiving, særlig i saker av en viss størrelse, i tråd med disiplinærloven § 15 tredje ledd som gjenspeiler generaladvokatens og krigsadvokatenes tilsyn med «sporvalget» mellom disiplinærsaker og straffesaker. I tillegg til skriftlige uttalelser benyttes embetet i vel så stor grad til å gi generelle og konkrete råd pr. telefon og e-post. Rådgivning pr. telefon og e-post blir ikke statistikkført (kun journalført), sett hen til arbeidets begrensede omfang i hver sak. I løpet av 2021 er det imidlertid gitt om lag 200 råd pr. telefon og e-post i disiplinærsak, i tillegg til råd gitt om sporvalget mellom straffesak og disiplinærsak.

I løpet av de siste tre årene har det vært en økning i antall skriftlige uttalelser. I 2021 ble det gitt 114 skriftlige uttalelser, mot 101 i 2020 (og 91 i 2019). Den samlede saksbehandlingstiden er på 7,3 dager og er godt innenfor resultatkravet.

Uttalelser i disiplinære klagesaker	KASØR	KANORD	GA	2021	2020
Antall	0	0	1	1	10
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	0	0	5	5	1,9

Uttalelser i disiplinære klagesaker er tilrådinger fra generaladvokaten eller krigsadvokatene til klageinstansen (refsende militære sjefs nærmeste foresatte tillagt grad oberst eller høyere) der den refsede har påklaget et vedtak i henhold til disiplinærloven kapittel 5. I 2021 var det kun 1 disiplinær klagesak, mot 10 i 2020, 9 i 2019 og 22 i 2018. Økningen i 2018 skyldtes at flere saker sprang ut av samme sak ved en avdeling. Antallet i 2021 er svært lavt sett hen til antallet refselsener som ilegges hvert år, men det er foreløpig ikke grunnlag for å slå fast om nedgangen er uttrykk for en tendens. Saksbehandlingstiden er lav og klagesaker har høy prioritet i saksporteføljen. En klage har oppsettende virkning for fullbyrdelsen av refselsen.

Uttalelser til kontrollutskrift som blir sendt til embetet	KASØR	KANORD	GA	2021	2020
Antall refselsker kontrollert	251	256	491	998	912
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	7,8	12,9	8,7	9,7	7,9

Uttalelser til kontrollutskrift som blir sendt embetet (refselsesk kontroll) er generaladvokatens og krigsadvokatenes bistand til tilsynet med militære sjefers utøvelse av disiplinærmyndigheten. Formålet med refselsesk kontrollen er å utøve legalitets- og rettssikkerhetskontroll og å sikre at saker som burde vært straffeforfulgt ikke unntas fra offentlig forfølgning (tilsyn med sporvalget). Hver eneste refselser kontrolleres først av en krigsadvokat og deretter av generaladvokaten. Fra og med 2021 er det i forståelse med Forsvaret etablert en ordning der alle refselsker sendes direkte fra krigsadvokaten til generaladvokaten (og ikke via avdelingen), dersom krigsadvokaten ikke har merknader til refselskesvedtakets lovlighet. Hensikten har vært å gjøre legalitetskontrollen raskere.

Antall kontrollerte refselsker (hvert enkelt refselskesvedtak) er 998. Dette er en oppgang fra tidligere år, da det ble kontrollert henholdsvis 912 refselsker i 2020, 668 i 2019 og 846 i 2018. I årene fra 2012 har det imidlertid fortsatt vært en nedgang i antall refselsker (1.524 refselsker ble kontrollert i 2012). Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden er på 9,7 dager er i snitt og ligger innenfor resultatkravet (14 dager).

Generaladvokaten fører statistikk over antallet refselsker fordelt på forsvarsgren og avdeling, og en mer detaljert oversikt over anvendte refselskesmidler, utmålingen av dem og sakenes art. Denne statistikken utgis separat, så snart fjorårets refselsker er rapportert inn fra Forsvarets avdelinger.

Påtaleavgjørelser	KASØR	KANORD	GA	2021	2020
Antall	1	1	0	2	6
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	87	46	0	66,5	57,5

Statistikkgruppen påtaleavgjørelser er forbeholdt saker som utelukkende omhandler brudd på militær straffelov. Dette er enten saker der generaladvokaten og krigsadvokatene har kompetanse til å beslutte tiltale selv, eller saker der spørsmålet om tiltale avgjøres av statsadvokaten når det ikke hører under riksadvokaten. I slike tilfeller sender generaladvokaten eller vedkommende krigsadvokat saken til statsadvokaten med siktelse og forslag om tiltalebeslutning.

I 2021 har det vært fattet to påtaleavgjørelser i 2021, mot 6 i hvert av de to foregående år. Også her har det vært en nedadgående trend fra 2012, da det ble fattet 59 påtaleavgjørelser. Ved utgangen av 2021 var det en håndfull ubehandlede straffesaker (se nedenfor), men likevel ikke så mange at den nedadgående trenden ser ut til å være brutt. Antall saker som angår unnlatt oppmøte til førstegangstjeneste, har stabilisert seg på et lavt nivå. Begrunnelsen er formodentlig at det stort sett er motivert personell som kalles inn til tjeneste.

Saksbehandlingstiden på 66,5 dager er godt innenfor kravet på 120 dager.

Uttalelser til politiet, påtalemyndigheten og andre etater	KASØR	KANORD	GA	2021	2020
Antall	2	1	2	5	11
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	32	17	16	21,6	16,3

Uttalelser til politiet, påtalemyndigheten og andre etater, var en ny statistikkgruppe for 2019. Denne gruppen av saker omfatter både arbeid med straffesaker som ikke er rene militære straffesaker, og andre uttalelser.

Saken regnes som en uttalelsessak til politi eller påtalemyndighet dersom den angår brudd på både militært og borgerlig lovgrunnlag, også når statsadvokaten fordeler aktoratet til generaladvokaten eller en krigsadvokat. Det kan for eksempel gjelde vinningslovbrudd (underslag av våpen, jf. straffeloven § 324) som samtidig innebærer brudd på militære tjenesteplikter (oppbevaring av våpen, jf. militær straffelov § 77), der en gir en vurdering av sakens militære side til politiet, som deretter foretar en samlet påtaleavgjørelse og behandler saken videre på vanlig måte.

Blant uttalelsessaker til politiet og påtalemyndigheten er også vurderinger av militære lovgrunnlag i ulykkessaker, der det både pågår straffeprosessuell etterforskning og en samtidig undersøkelse av Statens havarikommisjon for Forsvaret. Slike saker fristberegnes fra den dag de kommer inn til embetet

med anmodning om uttalelse. Det kan likevel påløpe arbeid med saken underveis i etterforskningen.

Blant uttalelser til andre etater er for eksempel utredning, etter anmodning, av faglige spørsmål til Forsvaret og forvaltningen for øvrig. Slike uttalelser varierer i omfang og gis i utgangspunktet av generaladvokaten. I 2021 ble det avgitt fem slike uttalelser. Saksbehandlingstiden varierer noe i lys av oppdragets art, men er innenfor fristen på 30 dager. Høringsuttalelser og faglig arbeid for øvrig omfattes ikke av denne statistikken.

Dommer	2017	2018	2019	2020	2021
Antall	3	4	6	6	1
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	132	329	340	476	674

Det er kun ekspedert 1 dom i 2021, mot 6 de to foregående år, og henholdsvis 4 og 3 dommer for årene 2018 og 2017. Dommen avsagt i 2021 gjaldt ulovlig fravær med varig unndragelseshensikt (militærnektersak). Det straffbare forholdet fant sted siste gang i november 2019. Samlet saksbehandlingstid frem til domfellelse var dermed på 674 dager. Den lange saksbehandlingstiden skyldes blant annet at saken ble liggende i ca. et år i Forsvaret. Etter denne saken er håndteringen av saker om ulovlig fravær viet et oppdatert fokus i generaladvokatens veileder for håndteringen av militære disiplinærsaker. Rapporteringen knytter an til dommer i første instans. I 2021 har det i tillegg vært avsagt en dom i ankesak for lagmannsretten.

Rapporteringen knytter for øvrig an til saker som er påtaleavgjort ved embetet og tildelte aktorater i saker som gjelder både overtredelser av straffeloven og militær straffelov. Antallet vil derfor ikke være sammenfallende med statistikken for påtaleavgjørelser og uttalelser til politiet mv. Fordi embetets domsregister også omfatter tildelte aktorater vil dette kunne prege saksbehandlingstiden, som gjenspeiler den liggetid en sak kan ha hatt i politidistriktet.

Ubehandlede saker pr. 31.12.2021

	KASØR	KANORD	GA	SUM
Disiplinære klagesaker	0	0	0	0
Uttalelssaker	0	1	0	1
Refselsesk kontroll (vedtak.)	0	10	0	10
Uttalelser til politi mv.	0	0	0	0
Påtaleavgjørelser	4	2	0	6

Oppsummering av oppdrag med resultatkrav

Ved årsskiftet var det 10 refselsesvedtak (to forsendelser), én disiplinær uttalelssak og seks påtaleavgjørelser som lå til behandling ved Generaladvokatembetet. Blant disse var uttalelssaken og en av oversendelsene med refselsesvedtak til kontroll, restanser. Hovedinntrykket er at arbeidet fungerer bra på begge tjenestesteder, men likevel slik at koronapandemien har medført en viss forsinkelse og tidvis ujevn arbeidsbelastning.

Utvikling over tid

Forhåndsuttalelser i disiplinærsaker	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall	68	119	83	102	90	130	91	101	114
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	31,9	18,1	9,5	11,3	14,8	7,1	11,4	8,8	7,3
Uttalelser i disiplinære klagesaker	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall	26	19	30	17	13	22	9	10	1
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	3,3	10,9	5,8	7,7	3,6	3	6,4	1,9	5
Uttalelser til kontrollutskrift (refskontroll)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall refselsker kontrollert	1113	1159	911	994	760	846	668	912	998
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	14,9	12,5	12,6	9,6	11,2	12,5	8	7,9	9,7
Påtaleavgjørelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall	35	15	15	8	11	3	6	6	2
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	41,1	15,4	33,5	48,1	27,3	20	46,5	57,5	66,5
Uttalelser til politiet mv.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall							9	11	4
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)							23,9	16,3	21,6

Andre merknader

Generaladvokatembetet har tidligere rapportert på sakstypene «kommisjoner», «forsvarslovsaker», og «kontrollsaker».

Kommisjoner er uttalelser i tilknytning til militære ulykkessaker når det vurderes disiplinære eller strafferettslige reaksjoner, jf. forskrift om tjenesteordning og instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene § 9 tredje ledd bokstav b. Det var ingen kommisjoner i 2018, mot én i 2017. Etter at Forsvarsundersøkelsesloven trådte i kraft 1. november 2017 vil i praksis undersøkelsesarbeidet utføres av Statens havarikommisjon, eventuelt parallelt med en straffeprosessuell etterforskning.

Forsvarslovsaker gjelder overtredelser av forsvarsloven § 66, for å ha brutt nærmere bestemte påbud i den hensikt å unndra seg tjeneste i Forsvaret. Straffetrusselen er en videreføring fra vernepliktsloven, som ble opphevet 1. juli 2017. Sakene er tidligere statistikkført som «vernepliktlovsaker». Det har ikke vært noen slike saker siden 2015. Påtalekompetansen ligger til politiet.

Kontrollsaker er saker der generaladvokaten eller krigsadvokatene i forbindelse med refselseskontrollen omtalt over, ber om å få tilsendt samtlige saksdokumenter for deretter å gi en særskilt uttalelse for den eller de aktuelle refselsene, i medhold av disiplinærreglementet punkt 179. Det har vært kalt inn en håndfull slike saker siden 2013. Disse sakene statistikkføres som kontroll av ilagte refselsler. Generaladvokaten kalte inn en slik sak til kontroll i 2019 og Kasør kalte inn en i 2020. Det lave antallet kontrollsaker de senere år skyldes at den rettslige kvaliteten på refselsesordrene jevnt over er god, og at mange militære sjefer kontakter krigsadvokaten for råd på forhånd. I tillegg har både generaladvokaten og krigsadvokatene fått tilgang til militærpolitiets digitale straffe- og disiplinærsakssystem MP-BL, som gjør at flere saker kan gjennomgås under legalitetskontrollen uten å måtte kalles inn til «særskilt kontroll».

Det positive samarbeidet med militærpolitiet holder frem. Krigsadvokatene bruker mye tid på å drive etterforskningsledelse av og gi støtte til militærpolitiets etterforskningsavdeling, som håndterer de sakene som er av et visst omfang eller alvor. Som omtalt også i tidligere rapporter, er dette samarbeidet særlig viktig i saker der etterforskningsproduktet skal overføres til politiet for påtaleavgjørelse, for eksempel ved vinnings- og seksuallovbrudd.

Fagforvaltning, beredskapsplanlegging og rettsutvikling

Generelle bemerkninger

I tillegg til Generaladvokatembetets oppgaver knyttet til militære straffesaker og tilsynet med utøvelsen av disiplinærmyndigheten, utfører generaladvokaten og krigsadvokatene flere oppgaver som ikke har resultatkrav. Oppgavene fremgår av instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene, og av tildelingsbrevet. I det følgende redegjøres det for prioriteringer, ressursbruk og måloppnåelse for disse oppgavene, som grovt kan sammenfattes til å utgjøre: fagforvaltning, beredskapsplanlegging og bidrag til rettsutvikling. Arbeid i 2021 i forbindelse med revisjon av lov om politimyndighet i forsvaret, disiplinærloven og den fremtidige påtalemessige behandlingen av militære straffesaker, og arbeid knyttet til Forsvarets håndtering av saker som gjelder seksuallovbrudd, er omtalt særskilt nedenfor.

Fagforvaltning

Generaladvokatembetet prioriterer å besitte spesialisert og anvendelig kompetanse om de rettslige spørsmål som ligger i grensesnittet mellom folkerett, militærrett og strafferett, og straffeprosess. Herunder om rettsspørsmål knyttet til disiplinærrett, militær politimyndighet og folkerettens krigføringsregler. I enkelte tilfeller innebærer dette også å trekke grensen mellom maktbruk som ledd i Forsvarets suverenitetshevdelse og maktbruk som ledd i Forsvarets myndighetsutøvelse.

Forvaltningen av det ovennevnte militærjuridiske fagfeltet utføres først og fremst gjennom:

- fagledelse av krigsadvokatene og av militærpoliti og befal med militær politimyndighet,
- undervisnings- og opplysningsvirksomhet,
- uttalelser til Justis- og beredskapsdepartementet og/eller Forsvarsdepartementet,
- uttalelser til andre myndigheter etter behov, og;
- deltagelse i internasjonale og nasjonale fagfora og ekspertgrupper.

Fagledelse

Generaladvokaten skal *«lede og føre tilsyn med krigsadvokatene, og er ansvarlig for nødvendig opplæring og for å gi retningslinjer og veiledning i faglige spørsmål»*.¹ Som påtaleansvarlige jurister er generaladvokaten og krigsadvokatene ansvarlige for kvalitetssikring av etterforskningen av militære straffesaker. Herunder skal en sørge for at etterforskningen er

¹ Forskrift om tjenesteordning og instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene, av 13. juni 1997 nr. 58 § 8.

planmessig og formålsstyrt.² Selv om generaladvokaten og krigsadvokatene etter eksisterende regelverk ikke kan gi pålegg direkte til militære tjenestemenn, utføres påtalefaglig etterforskningsledelse og fagledelse av militærpolitiet i tilknytning til militære straffesaker. Samvirket med militærpolitiet har i 2021 vært meget godt.

I 2021 har det vært prioritert for generaladvokaten og krigsadvokatene å utøve fagledelse om grensen mellom disiplinære og strafferettslige sanksjoner («sporvalget») i saker som gjelder befattning med rusmidler, saker gjelder ulovlig fravær, saker som gjelder vådeskudd og saker som gjelder seksuell trakassering og seksuallovbrudd. Arbeidet med de prioriterte områdene er omtalt særskilt nedenfor.

Undervisnings- og opplysningsvirksomhet

Generaladvokaten og krigsadvokatene skal «ved befaringer og besøk holde seg kjent med de stedlige vilkår for utøvelse av disiplinærmyndighet, og i nødvendig utstrekning gi veiledning til forsvarets personell om behandling av disiplinærsaker og straffesaker, og bistå ved opplæringstiltak».³ Undervisning ved militære avdelinger er en prioritert oppgave og utgjør vanligvis en stor del av embetets løpende undervisningsaktivitet. Disiplinærmyndighet er et ledelsesverktøy for militære sjefer til å styre adferden i sin avdeling og således bidra til å opprettholde Forsvarets stridsevne. Disiplinærmyndigheten må utøves i tråd med disiplinærloven og disiplinærreglementet (forskriften til loven). Det er derfor svært viktig at embetet bistår militære sjefer ved å undervise i disiplinærrett og militær strafferett, i tillegg til rådgivningen som gis i enkeltsaker. For at Generaladvokatembetet skal være gode rådgivere for militære sjefer, og ivareta sitt oppdrag som påtalemyndighet i militære saker, er det viktig at en holder seg à jour med militære forhold, og informerer sjefene om aktuelle rettslige problemstillinger.

I sin rolle som påtalemyndighet i militære saker, er det viktig at Generaladvokatembetet holder seg oppdatert på praksis og aktuelle problemstillinger i den sivile delen av påtalemyndigheten. Slik møteaktivitet sørger også for at den sivile delen av påtalemyndigheten blir kjent med den militære, slik at de kan støtte seg til denne ressursen i aktuelle saker. Et slikt eksempel er samarbeid om aktuelle hendelser i utlandet og støtte i tilknytning til Forsvarets øvelsesaktiviteter.

Som en konsekvens av koronapandemien har undervisnings- og opplysningsvirksomheten i også i 2021 antatt andre former enn tidligere.

² Påtaleinstruksen § 7-5 og Nasjonal straffesaksinstruks, punkt 2.3.3, RA-2017-12-I.

³ Forskrift om tjenesteordning og instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene, av 13. juni 1997 nr. 581 § 12.

Generaladvokaten har også bidratt med annen undervisnings- og foredragsaktivitet innen det militærjuridiske saksfelt.

Uttalelser til Justis- og beredskapsdepartementet og/eller Forsvarsdepartementet mv.

Generaladvokaten og krigsadvokatene skal etter anmodning fra Justis- og beredskapsdepartementet og/eller Forsvarsdepartementet gi uttalelser om spørsmål av militærjuridisk art.⁴ Generaladvokaten og krigsadvokatene skal ellers gi uttalelser til myndigheter etter behov, innenfor sitt saksområde.⁵ Det har vært enkelte slike henvendelser i løpet av 2021, av ulikt omfang.

Deltagelse i nasjonale og internasjonale fagfora og ekspertgrupper

Generaladvokaten skal «*holde seg orientert om forhold i andre land og om utviklingen av rettsspørsmål som har betydning for hans funksjon.*»⁶

Generaladvokatembetet har i denne forbindelse i en årrekke vært vertskap for månedlige militærjuridiske «fredagsmøter», som har vært gjennomført i samarbeid med Norsk militærjuridisk forening (NMF). Til møtene velges det aktuelle temaer innen det militærjuridiske saksfelt i bred forstand. Møtene prioriteres av generaladvokaten og anses som viktige for å opprettholde et aktivt fagmiljø som ellers er relativt lite i nasjonal sammenheng. I 2021 har det ikke vært avholdt ordinære fredagsmøter, som en konsekvens av smitteverntiltak. Det har imidlertid vært avholdt en markering av Generaladvokatembetets 375 års jubileum, med faglig seminar. Jubileet er omtalt særskilt nedenfor.

Generaladvokaten deltar også i ulike internasjonale «ekspertgrupper» for utvikling av rapporter og/eller brukermanualer for best å sikre etterlevelse av krigføringsregler. Blant disse er i 2021, som i 2020, deltagelse i gruppen som skal revidere den såkalte San Remo-manualen for sjøkrigsregler (fra 1994). I den forbindelse har det vært avholdt et tre dagers arbeidsmøte på generaladvokatens kontor, med medlemmene i den internasjonale styringsgruppen for revisjonsprosjektet. Generaladvokatembetet bistår, i tillegg til å delta i prosjektet, med sekretærtjenester til det faglige arbeidet.

Rettsutvikling

Som en forlengelse av oppgavene knyttet til fagforvaltning og samfunnsoppdraget, bidrar Generaladvokatembetet til rettsutvikling innen sitt saksfelt. Dette gjøres jevnlig ved høringsinnspill til foreslåtte lovendringer innen det militærjuridiske saksfelt og ved spesifikt regelarbeid.

⁴ Forskrift om tjenesteordning og instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene, av 13. juni 1997 nr. 581, § 9.

⁵ Forskrift om tjenesteordning og instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene, av 13. juni 1997 nr. 581 § 9.

⁶ *Ibid.*

Generaladvokaten har i 2021 inngitt 11 høringsinnspill til lov- og forskriftsendringer.

Når det gjelder lovarbeid, har generaladvokaten i 2021 bidratt med å ferdigstille forslag til revisjon av lov om militær politimyndighet, disiplinærloven og den fremtidige påtalemessige behandlingen av militære straffesaker. Arbeidsgruppens rapport ble avgitt 1. mars 2021, og ble sendt ut på offentlig høring i juni 2021, med høringsfrist 6. oktober. Generaladvokaten har også inngitt høringsinnspill til rapporten.

Beredskapsplanlegging

Generaladvokaten skal planlegge og forberede den militære påtalemyndighetens virksomhet i krig, i samråd med Forsvaret, Riksadvokaten og andre berørte myndigheter.⁷ Generaladvokatembetet har inngått samarbeid med Forsvaret om detaljer i embetets reviderte mobiliseringsplaner. Det vises for øvrig til de risikovurderinger som er inntatt nedenfor, under avsnittet om styring og kontroll.

Markering av Generaladvokatembetet 375 år

Den 1. mai 2021 var det 375 siden den første generalauditør ble utnevnt. 375 år med rådgivning til Forsvarets militære sjefer ble markert med faglig seminar og påfølgende middag den 30. september. Seminaret og middagen ble avholdt i Høymagasinet på Kontraskjæret ved Akershus festning. Seminaret inneholdt tre faglige panel med til sammen 13 innledere og ordstyrere, der temaene var militært personells handlefrihet, lydighetsplikt og ansvar; militær rettergang, én påtalemyndighet og ett politi; og refs, straff og domstolsbehandling. Både innlederne og øvrige bidragsytere har skrevet kapitler til et festskrift i anledning jubileet, som er under arbeid i 2022. Formålet med både fagseminaret og jubileumsfestskriftet har vært å samle erfaringer og kompetanse, og å skape debatt om generaladvokatens plassering og oppgaver og å belyse de militære rettergangsregler gjennom historien.

Arbeid med prioriterte rettsområder

I 2021 har generaladvokaten og krigsadvokatene arbeidet særlig med faglige spørsmål i enkelte sakstyper. Herunder saker som gjelder seksuallovbrudd, vådeskudd, fraværssaker og saker om bruk av rusmidler. De tre førstnevnte sakstyper har foranlediget henholdsvis en ny veileder for håndteringen av seksualrelaterte militære disiplinærsaker og oppdatering av veiledningen for håndtering av militære disiplinærsaker. Begge veiledere ble oversendt Forsvarssjefen før utgangen av året, og finnes på generaladvokatens hjemmeside.

⁷ Forskrift om tjenesteordning og instruks for generaladvokaten og krigsadvokatene § 13.

Saker som gjelder vådeskudd

Med utgangspunkt i et par enkeltsaker som har vært til legalitetskontroll hos krigsadvokatene i løpet av det siste året, har generaladvokaten vært i dialog med Spesialenheten for politisaker og sammenlignet Forsvarets sanksjonspraksis i saker som gjelder utilsiktet avfyring med skytevåpen (vådeskudd) med Spesialenhetens praksis med å ilegge forelegg for vådeskudd i politiet. Generaladvokaten har sett på et utvalg av saker som gjelder vådeskudd i Forsvaret tilbake til 1970-tallet og sammenlignet praksis med Spesialenhetens saker de to siste år. Gjennomgangen tyder på at det i noen få kan reises spørsmål om enkelte vådeskudd sanksjoneres for mildt, sammenlignet med andre vådeskudd som ikke egnet til å skape fare for andres liv eller helse. Veilederen for behandlingen av militære disiplinærsaker er derfor oppdatert med et nytt avsnitt om slike saker.

Fraværssaker

I veilederen er det nå også tilføyd et kapittel om håndteringen av fraværssaker i Forsvaret. Dette har vært blant de statistisk sett største gruppene av saker, men etter at antall fraværssaker er gått ned de senere år, har krigsadvokatene erfart at det er tidvis varierende kvalitet på saksforberedelsen av de saker som kan tenkes å forfølges strafferettslig. Et nytt kapittel 5 i veilederen er ment å gi praktisk hjelp til slik saksforberedelse.

Saker om bildedeling og andre seksualrelaterte saker

Bakgrunnen for en egen veileder for håndteringen av seksualrelaterte saker i Forsvaret, var gjentatte henvendelser fra Forsvarets militære sjefer og et særlig behov hos militærpolitiet. Formålet med veilederen (som først ble gitt ut i april 2021 og deretter oppdatert i desember) er blant annet å bidra til å skape klarhet om hvorvidt en sak kan behandles disiplinært, eller om den bør håndteres av politiet som straffesak. Det forekommer ikke sjelden at krigsadvokatene får spørsmål om håndteringen av saker der personer er avbildet eller filmet i intime situasjoner og hvor bildene eller filmen etterpå er delt i sosiale medier. Ved lovendring som trådte i kraft 1. juli 2021 er det gjort straffbart å uberettiget gjøre tilgjengelig bilder eller film av krenkende eller åpenbart privat karakter, for eksempel seksualliv eller intime kroppsdeler (strl. § 267 a og b). I begge veilederne er lovendringene omtalt, slik at grensen for hvilke saker som kvalifiserer til straff kan iakttas ved spørsmål om utøvelse av disiplinærmyndighet. I tillegg er det tatt inn nyere eksempler fra rettspraksis som illustrerer straffenivået i voldtektssaker, og terskelen for hvilke handlinger som anses som voldtekt etter straffeloven, og som dermed er utelukket som militære disiplinærsaker.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Risikovurderinger

Generaladvokaten skal bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring, for å bidra til god måloppnåelse innenfor de budsjetttrammer som er stilt til disposisjon. En er i den forbindelse bedt om å gi en overordnet risikovurdering av virksomheten knyttet til fastsatte mål og resultatkrav. Generaladvokatembetets oppgaver med resultatkrav er i det vesentligste forutsigbare. Enkelte saker krever mer enn andre, men likevel slik at risikoen for manglende måloppnåelse i fremtid vurderes som lav.

I de foregående årsrapportene fra og med 2018 og til og med 2020 ble tre risikofaktorer fremhevet: bemanningssituasjonen, embetets datasystemer og embetets oppgave som beredskapsembete. Disse risikofaktorene gjør seg stadig gjeldende ved utgangen av 2021. Embetets størrelse tilsier sårbarhet for endringer i bemanningssituasjonen, men situasjonen ved utgangen av 2021 var bedre enn de to foregående år, som var preget av store utskiftninger. Ved utgangen av 2021 har embetet kun fast ansatt personell, som er godt kjent med egne oppgaver.

Oppgaver med resultatkrav vil fremdeles bli prioritert til fordel for andre oppgaver ved tilfelle av sykdom eller andre forhold. Saksbehandlingstider er overholdt ved embetet i 2021. Konsekvensen av prioriteringene har også i 2021 preget arbeidsbelastningen for enkeltpersoner både første og andre halvår. Arbeidet med å revidere disiplinærloven og lov om politimyndighet i forsvaret var arbeidskrevende for to av embetets medarbeidere de første to månedene av 2021.

Det har tidligere vært fremhevet en viss risiko for mindre enhetlig straffesaksbehandling som følge av ulike saksbehandlingssystemer og manglende tilgang til politiets elektroniske straffesaksbehandlingssystem (BL). Situasjonen når det gjelder manglende felles datasystemer er til dels uforandret, men det er i løpet av 2021 blitt klart at det ikke er sannsynlig at embetet vil få tilgang til BL før det er klart hvordan den fremtidige påtalemessige behandlingen av militære straffesaker skal foregå. Tilknytningen til militærpolitiets saksbehandlingssystem; MP BL i 2020 har imidlertid styrket saksflyten og avhjulpet noe av den risiko som tidligere er formidlet.

Generaladvokatembetets oppgave som beredskapsembete er fremhevet i tidligere risikovurderinger, der det ble påpekt å være en reell risiko knyttet til måloppnåelse. Generaladvokatembetet er ikke i dag organisert etter ansvars-

og likhetsprinsippet, som er regjeringens modell for arbeid med organisering av beredskap og krisehåndtering. Generaladvokatembetet er på sin side i dag organisert slik at påtalekompetanse, saklig portefølje og bemanning i fredstid er betraktelig mindre enn hva som er forutsatt ved tilfelle av væpnet konflikt. En har derfor få forutsetninger for å kunne håndtere en reell krigssituasjon i dag, men generaladvokaten har i sitt planverk etablert samarbeid med Forsvaret og militærpolitiet.

Dokument- og informasjonssikkerheten vurderes samlet sett som god ved utgangen av 2021. Både KANORDs relativt nye kontorlokaler ved Bodø flystasjon og sikkerhetsluse ved kontoret i Oslo, har bidratt til dette.

Når det gjelder risiko knyttet til implementering og etterlevelse av ny sikkerhetslov, vises det til redegjørelsen nedenfor. Risikoen vurderes som lav.

Intern kontroll

Den interne kontrollen ved Generaladvokatembetet er søkt tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet.

Ved Generaladvokatembetet gjennomgås forbruk og budsjett ved utløpet av hver måned. Gjennomgangen er tilpasset embetets organisering og størrelse og skjer i form av møter på generaladvokatens kontor, mellom generaladvokaten og embetets økonomimedarbeidere.

Måloppnåelse og saksstatus gjennomgås på ukentlige møter, og alt saksinntak er flyttet til ett mottak i Sør-Norge, for å unngå skjevfordeling av arbeidsbelastning med påfølgende risiko for ujevn saksbehandlingstid. Som et resultat av manglende enhetlig sakssystem for henholdsvis disiplinær- og straffesaksbehandling, er fordrer saksstyring og oppfølging særskilt fokus. Det arbeides kontinuerlig for å bedre notoritet og sporbarhet i all sakshåndtering.

Embetet har økonomisk internkontroll automatisk for betaling av alle utgifter som overstiger kr 10.000. Utgifter av en viss art eller størrelse under kr 10.000 blir godkjent av generaladvokaten på forhånd.

Anskaffelser gjøres i henhold til lov om offentlige anskaffelser og de rammeavtaler som til enhver tid er inngått ved Statens innkjøpscenter ved Direktoratet for forvaltning og ikt (DIFI). Undertiden anskaffer embetet IKT-utstyr som skal benyttes på politiets eller Forsvarets plattformer, henholdsvis Politinettet og FIS-Basis. I disse tilfellene benytter en seg av rammeavtaler som politiet og Forsvaret har inngått.

Generaladvokatembetet benytter Direktoratet for økonomistyring (DFØ) som regnskapsfører og har også mottatt særskilt bistand med enkelte regnskapsoppgaver som i liten grad er tilpasset embetets størrelse.

Informasjonssikkerhet

Ny sikkerhetslov ble vedtatt 1. juni 2018 og trådte i kraft 1. januar 2019. Generaladvokatembetet benytter i dag to datasystemer/infrastrukturer for saksbehandling, arkivering m.m., som begge eies og forvaltes av eksterne aktører, henholdsvis Politidirektoratet (Politinettet) og Forsvaret (FIS-basis). Forsvarets system er godkjent for behandling av skjermingsverdig informasjon. Generaladvokatembetet har etablert en sikkerhetsorganisasjon og tiltak for å påse at skjermingsverdig informasjon til enhver tid er beskyttet i tråd med lovverket. For å forbedre adgangskontrollen til kontorlokalene i Oslo, ble det i 2020 bygget en sikkerhetsluse i inngangspartiet. Personell- og informasjonssikkerheten vurderes for øvrig som forsvarlig, og evalueres fortløpende.

Fellesføringer fra regjeringen – inkluderingsdugnad

Generaladvokatembetet arbeider for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad. Embetet er pålagt å rapportere andel nyansettelser i rapporteringsperioden med hull i CV-en eller nedsatt funksjonsevne. Det er likevel slik at færre enn fem nyansettelser i perioden ikke skal rapporteres, av hensyn til personvernet. For Generaladvokatembetet vil derfor personvern hensyn være til hinder for rapportering av eventuell prosentandel med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en for 2021.

V. Vurdering og fremtidsutsikter

Generaladvokatembetets virksomhet er i all hovedsak fokusert på forhold i Forsvaret. Hvordan Forsvaret er organisert og hva Forsvaret til enhver tid driver med av aktiviteter, har derfor avgjørende betydning for hva Generaladvokatembetet til enhver tid har av arbeidsoppgaver. Større aktivitet fra Forsvarets side i form av operasjoner eller øvelser har direkte innflytelse på aktiviteten ved Generaladvokatembetet.

Forsvaret er gjennom de siste tiår endret fra å være et mobiliserings-/invasjonsforsvar, til et innsatsforsvar særlig rettet mot utenlandsoperasjoner, til nå igjen å konsentrere seg mer om nasjonal forsvarsevne og beredskap. Egne beredskapsplaner er, i tråd med Forsvarets modus, fortsatt en prioritert oppgave for Generaladvokatembetet i 2022.

Helt siden den første generalauditør ble utnevnt for 375 år siden, har Generaladvokatembetets portefølje i det alt vesentlige bestått av rådgivning til militære sjefer. Frem til 1997 var heller ikke generaladvokaten og krigsadvokatene en del av påtalemyndigheten, og deres hovedoppgaver var rådgivning i nær sagt alle rettsspørsmål knyttet til den militære virksomhet. Oppgaver knyttet til den påtalemessige behandlingen av straffesaker har altså både historisk og praktisk vært en veldig liten del av embetets portefølje. Det er derfor verken lang eller bred erfaring ved embetet i å utføre påtaleoppgaver. Generaladvokaten mener at den straffesaksportefølje som er lagt til generaladvokaten og krigsadvokatene i dag, er så liten at påtalekompetansen ikke er formålstjenlig å opprettholde. Samlet ressursbruk på hver sak er ofte uforholdsmessig stor, sett hen til sakenes alvor og behovet for fremdrift.

De «militære straffesaker» er i dag en liten og ikke alltid hensiktsmessig avgrenset gruppe saker. Enkelte militære straffesaker har lite militært tilsnitt, samtidig som andre saker, som ikke er overtredelser av militær straffelov, kan berøre militære hensyn i langt større grad. For Generaladvokatembetet innebærer dette at en ofte også bruker uforholdsmessige ressurser på avgrensning av saker. Generaladvokatens samlede vurdering er at det er behov for endringer – både i definisjonen av en «militær straffesak» og i reglene for den påtalemessige behandlingen av slike.

Ved en endring i dagens ordning mener generaladvokaten at enkelte forhold er særlig viktige å adressere. For det første er det enkelte forhold ved sakshåndteringen i fredstid som bør vies oppmerksomhet. Blant disse er særlig ordningen for saker som oppstår under Forsvarets operasjoner i utlandet og den påtalefaglige oppfølgingen av militærpolitiet når disse etterforsker saker både i Norge og i utlandet. For det andre bør håndteringen av saker med tilknytning til Forsvaret i krigstid vies særskilt oppmerksomhet. Både den siste og tidligere utredninger har foreslått ordninger som er ment å

lette overgangen fred til krise og til krig. Det er altså synet på hva som best sikrer denne overgangen som skiller de ulike posisjoner ad. Sistnevnte er etter generaladvokatens syn en gjennomgående utfordring, nemlig å bygge beredskap for straffesakshåndtering i krigstid.

Ved endring av dagens ordning kan det tenkes flere alternative løsninger for å håndtere saker med tilknytning til Forsvaret i både fred, krise og krig. Slik generaladvokaten ser det, er det vanskelig å se for seg en praktisk gjennomførbar *særskilt ordning for enkeltsaksbehandling* i påtalemyndigheten som kan fungere etter sitt formål i både fred, krise og krig. Ved denne vurderingen er det lagt avgjørende vekt på at det rett og slett er veldig lite kriminalitet i Forsvaret i fredstid, og at de lovbrudd som skjer i fredstid i det alt vesentlige ikke er utpreget krevende å håndtere i et ordinært straffesaksspor. For at en særskilt ordning eventuelt skal kunne fungere, må man eventuelt utvide hvilke sakstyper som omfattes («militære straffesaker»), noe som har vist seg vanskelig i praksis. Generaladvokaten mener derfor at den beste løsningen er at alle straffesaker som oppstår i Forsvaret som utgangspunkt bør behandles på vanlig måte av påtalemyndigheten uten at det etableres en særskilt ordning.

Dersom oppgavene som i dag er tillagt påtalemyndigheten i militære straffesaker i sin helhet skal overtas av den ordinære påtalemyndigheten, gjenstår spørsmålet om hvordan de to særskilte forhold nevnt over (oppfølgingen av militærpolitiet og utenlandssaker, og overgangen til krig), bør adresseres.

Militærpolitiet har i dag tett samarbeid med krigsadvokatene om saker. Dette gjelder særlig saker som ligger på grensen til å kvalifisere til straff. Dersom militærpolitiet / militære etterforskere ikke lenger vil få ett fast påtaleledd å forholde seg til i enkeltsaker, men må forholde seg til det aktuelle politidistrikt som til enhver tid vil være ansvarlig, vil det kunne oppstå utfordringer med å ha en jevn og god påtalefaglig etterforskningsledelse. Erfaringene ved Generaladvokatembetet tilsier at det er svært liten kunnskap i de ulike politidistrikter om militærpolitiet, om straffesaker som oppstår i Forsvaret og om grensen til disiplinære reaksjoner. Det er særlig i de kategoriene av saker som gjelder forsvarsrelaterte hendelser av et visst alvor (for eksempel feilhåndtering av ammunisjon eller våpen som kan avdekke underliggende systemsvikt), og de mest alvorlige ulykkessakene som medfører alvorlig skade eller død og/eller store materielle ødeleggelse, at det er viktig å få etablert løsninger for bruk av militærpolitiet og påtalefaglig etterforskningsledelse av militærpolitiet som vil være gode i praksis. For at en fremtidig løsning skal bli forsvarlig, mener derfor generaladvokaten at det er avgjørende at den alminnelige fagledelse som omtales i utredningen fra arbeidsgruppen, blir en realitet.

Blant de sentrale hensyn for å ha et eget håndhevelsesapparat for Forsvaret, er å gjøre Forsvaret rustet til å håndtere lovbrudd og andre disiplinære forgåelser ved tilfelle av krig. Akkurat som at Forsvaret er en beredskapsaktør som først og fremst skal virke avskrekkende og dersom det bryter ut krig, har ordningen med generaladvokaten og krigsadvokatene hatt samme begrunnelse. Dersom dagens ordning med en særskilt militær påtalemyndighet opphører, må den påtalerelaterte delen av beredskapsoppgaven legges til påtalemyndigheten på vanlig måte. Generaladvokaten ser faren for at en slik oppgave lett kan glippe i konkurranse med annen daglig og prioritert aktivitet og kriminalitetsbekjempelse.

I utredningen fra arbeidsgruppen er det foreslått at Generaladvokatembetet legges ned som egen etat og at oppgavene overføres til henholdsvis påtalemyndigheten og Forsvaret. Slik det fremgår over, støtter generaladvokaten forslaget om at generaladvokaten og krigsadvokatene ikke lenger skal ha påtalemyndighet i militære straffesaker (eller andre saker med tilknytning til Forsvaret). Generaladvokaten er også enig i arbeidsgruppens syn på at fagforvaltning av militærjuridiske spørsmål bør forvaltes som del av en samlet løsning i fremtiden, og at denne oppgaveløsningen bør være i Forsvaret. Generaladvokaten støtter forslaget om én militærjuristtjeneste i Forsvaret og at denne kan befatte seg med alle typer av saker innen det militærjuridiske fagfelt. For generaladvokaten er det særlig viktig at den nærmere løsning som velges, kan bidra til å unngå at den samfunnsnyttige, institusjonelle og historiske kompetansen går tapt eller pulveriseres.

Ved vurderingen av hvordan den nærmere organiseringen kan foregå, vil generaladvokaten presisere at embetet som generaladvokat *ikke* er uløselig knyttet til det som i dag er etaten Den militære påtalemyndighet. Snarere tvert om: embetet har vært virksomt gjennom hele historien frem til 1997 *uten* militær påtalemyndighet og var frem til 1945 underlagt Forsvarsdepartementet. Når arbeidsgruppen foreslår å legge ned etaten i sin nåværende form, innebærer derfor ikke dette et forslag om å avskaffe embetet. En kunne med fordel ha presisert at det formentlig ikke er *Generaladvokatembetet* som foreslås nedlagt, men *etaten Den militære påtalemyndighet*.

Det vil være en prioritert oppgave for generaladvokaten å følge opp arbeidsgruppens anbefalinger og departementenes lovforslag. Herunder å arbeide med og å følge opp en fremdriftsplan for en eventuell organisasjonsendring.

Generaladvokatembetet besitter spesialisert og særegen kompetanse om militærrettslige forhold. Det anses som viktig å bevare kompetansen i en tid

der nasjonal beredskap står sterkt. Det er et fortsatt mål for Generaladvokatembetet å være både spesialisert og anvendelig, til nytte for Forsvaret og politi- og påtalemyndighet spesielt og for samfunnet generelt. Til dette trengs det både tilstrekkelig praksis og oppdatert kunnskap og fagforvaltning. En vil arbeide for at Generaladvokatembetet oppnår begge deler og at funksjonsevnen opprettholdes slik at samfunnsoppdraget kan ivaretas også i krisetider.

Generaladvokatembetets arkiv inneholder tidels unik rettslig og institusjonell hukommelse, men er foreløpig kun i papirform. Som et ledd i målsetningen om å bevare embetets historiske og særegne kompetanse i en foreløpig uavklart fremtid, er det tatt skritt for å starte arbeidet med å mediekonvertere arkivet i 2022.

VI. Årsregnskap

Ledelseskommentar til årsregnskapet for 2021

Formål

Generaladvokatembetet utfører oppgaver tillagt påtalemyndigheten i militære straffesaker og utfører rådgivning og kontroll i forbindelse med utøvelse av disiplinærmyndighet i Forsvaret.

Generaladvokatembetet er administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Som påtalemyndighet er embetet faglig underlagt statsadvokatembetene og Riksadvokaten i fredstid. I krigstid er embetet faglig underlagt Riksadvokaten. Ved utførelse av sin rolle som rådgiver og kontrollør i forbindelse med utøvelse av disiplinærmyndighet i Forsvaret, er Generaladvokatembetet uavhengig.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskr-115 fra Finansdepartementet og krav fra Justis- og beredskapsdepartementet i instruks om økonomistyring. Regnskapet gir et dekkende bilde av Generaladvokatembetets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen reviderer Generaladvokatembetets regnskap.

Når revisjonsberetningen for årsregnskapet er blitt offentlig kan den finnes på Generaladvokatembetets hjemmeside: www.generaladvokaten.no

Vurderinger av vesentlige forhold

Generaladvokatembetet fikk tildelt kr 9.099.000 for 2021. I tillegg ble det overført kr 394.000 fra 2020 og kr 162.000 som kompensasjon for lønnsoppjøret. Ved nysalderingen i 2021 ble det tilbakeført kr 200.000. Til sammen hadde embetet driftsmidler på kr 9.455.000. Samlede driftsutgifter på kapittel 0446 01 for 2021 utgjorde kr 9.452.012. Dette utgjør et mindreforbruk på kr 2988 i 2021.

Størstedelen av Generaladvokatembetets forbruk har gått til faste driftskostnader (lønn, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader, husleie, drift/vedlikehold av lokaler, leie av maskiner/lisenser, nødvendige kontoranskaffelser mv.). Generaladvokatembetets utstrakte virksomhet, herunder blant annet undervisning, kurs, møter, konferanser, seminarer og andre faglige relevante arrangementer i Norge og utlandet, hører til driftsforbruket, men utgjør en mindre samlet del av utgiftene i 2021, enn før koronapandemien. Driftsutgiftene i 2021 var likevel høyere enn i 2020. Dette skyldes blant annet fakturering fra Forsvaret for husleie for kontorene i Nord-Norge tilbake til 2019 og for leie av Fisbasis-maskiner tilbake til 2020, og fordi embetet i 2021 markerte 375 år med et fagseminar og jubileumsmiddag.

Høsten 2020 ble to krigsadvokater (hvorav en fullmektig) fast ansatt ved embetet. Sakstilfanget ved KANORD var på grensen til at det kunne håndteres av én krigsadvokat, og ikke to, men det samlede behovet for kontinuitet i arbeidsstokken, embetets oppgaver for øvrig (fagforvaltning mv.) og sosiale hensyn tilsa ytterligere bemanning. Ved rapporteringen for 2020 ble det derfor bebudet høyere lønnsutgifter i 2021 enn i 2020. Dette har nå gitt seg utslag i regnskapet.

Oslo, 15. februar 2022

Sigrud Redse Johansen

generaladvokat

Vedlegg: Bevilgnings- og artskontorrapportering for Generaladvokatembetet
2021

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (“bestemmelsene”). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen “*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*” er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte

belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen *Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen* bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen *Spesifisering av bokført avregning med statskassen*. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskontro) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Unntak fra økonomiregelverket grunnet koronapandemien

Med hjemmel i unntak fra økonomiregelverket i staten fastsatt av Finansdepartementet i rundskriv R-100 har virksomheten inngått avtale med DFØ om utvidet bistand til attestasjon av lønnsberegningsskjemaet ved utbetaling av lønn og andre lønnsopplysningspliktige ytelser til ansatte.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2021

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindreutgift
0446	Den militære påtalemyndighet	01	Driftsutgifter	Note A og B	9 455 000	9 452 012	2 988
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgif	01	Driftsutgifter		0	379 637	
<i>Sum utgiftsført</i>					9 455 000	9 831 650	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt(-)	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse	0	9 612		
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	0	766 568		
<i>Sum inntektsført</i>					0	776 179	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet**9 055 470****Kapitalkontoer**

60057301	Norges Bank KK /innbetalinger				95 746	
60057302	Norges Bank KK/utbetalinger				-9 121 133	
704471	Endring i mellomværende med statskassen				-30 083	
<i>Sum rapportert</i>					0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2021	31.12.2020	Endring
xxxxxx	[Aksjer]	0	0	0
704471	Mellomværende med statskassen	-238 577	-208 494	-30 083

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og*

Virksomhet: Generaladvokaten

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
44 601	394 000	9 061 000	9 455 000
xxxxxx			0
xxxxxx			0
xxxxxx			0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Mørutgift (-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter (-)	Mørutgift (-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter (-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
44 601			2 988	2 988				2 988	453 050	2 988
xxxx21			0	0				0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx21	"kan nyttes under post 01"		0	0				0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45			0	0				0		
xxxx45	"kan overføres"		0	0				0	[Sum årets og fjorårets tildeling]	
xxxx70			0	0				0		
xxxx75	"overslagsbevilgning"		0	0				0		
*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.										

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler*

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakt er (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
3xxxxxx			0
xxxxxxx			0
xxxxxxx			0

* Denne delen skal kun fylles ut og presenteres av virksomheter som har avgitt belastningsfullmakter på inntektskapitler.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

Stikkordet «kan overføres»

Stikkordet «kan benyttes under»

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Rommertallsvedtak

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2021

		2021	2020
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
370-374	Innbetalinger fra gebyrer	1	0
340-349	Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0
300-330;360-364	Salgs- og leieinnbetalinger	1	0
367;380;782	Andre innbetalinger	1	0
	<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
500-557;570-599	Utbetalinger til lønn	2	6 591 429
400-454;610-780;783-787	Andre utbetalinger til drift	3	2 860 583
	<i>Sum utbetalinger til drift</i>		9 452 012
Netto rapporterte driftsutgifter		9 452 012	8 853 828
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
800-809	Innbetaling av finansinntekter	4	0
	<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
100-129;470-499	Utbetaling til investeringer	5	0
130-136	Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0
815-819	Utbetaling av finansutgifter	4	0
	<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
821-848	Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0
	<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
851-878	Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0
	<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
1985	Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		9 612
1986	Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		766 568
1987	Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		379 637
	<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-396 542
	Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	9 055 470	8 400 175
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
		2021	2020
154	Fordringer på ansatte	0	0
190	Kontanter	0	0
191-192	Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
260-262;264-265;269	Skyldig skattetrekk og andre trekk	-238 577	-208 494
270-274;277;279	Skyldige offentlige avgifter	0	0
263;281-282	Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	0	0
290	Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
293	Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)	0	0
280	Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	0	0
	Sum mellomværende med statskassen	8	-238 577
Kontrollsum netto rapportert til bevilgningsregnskapet			
	Artskontorrapportering	9 055 470	
	Bevilgningsrapportering	9 055 470	
	SKAL GÅ I NULL	0	
Kontrollsum mellomværende med statskassen			
	Artskontorrapportering	-238 577	
	Bevilgningsrapportering	-238 577	
	SKAL GÅ I NULL	0	

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov. [Se veiledning over hva som skal inngå som en del av mellomværende med statskassen](#)

Generaladvokaten

KONTI: Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Sum salgs- og leieinnbetalinger	0	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	0	0

Virksomhet: Generaladvokaten

KONTI: **Note 2 Utbetalinger til lønn**

	31.12.2021	31.12.2020
10-516;518-519 Lønn	5 236 271	4 986 179
540-541 Arbeidsgiveravgift	766 568	740 319
542;544 Pensjonsutgifter*	603 092	559 904
57*;58* Sykepenger og andre refusjoner (-)	-95 746	-26 152
530-539;549-5: Andre ytelser	81 245	47 755
Sum utbetalinger til lønn	6 591 429	6 308 005

Antall utførte årsverk: 6,51 6,69

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2021 er 14,0 prosent. Premiesatsen for 2020 var 14,0 prosent.

Generaladvokaten

KONTI: Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2021	31.12.2020
630-631 Husleie	1 382 913	1 022 943
660-662 Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
663 Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	224 980
632-639 Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	324 973	228 345
664-669 Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
650-659 Mindre utstysanskaffelser	111 298	225 636
640-649 Leie av maskiner, inventar og lignende	98 590	52 360
670-673 Kjøp av konsulenttenester	100 924	42 590
674-679 Kjøp av andre fremmede tenester	0	0
710-719 Reiser og diett	82 193	175 360
52*;68*;69*;70*;720-780;783-787 Øvrige driftsutgifter	759 693	573 609
Sum andre utbetalinger til drift	2 860 583	2 545 823

Husleiekostnaden er merkbart høyere i 2021 enn i 2020 fordi Forsvaret har fakturert for husleie tilbake til 2019.

Virksomhet: Generaladvokaten

KONTI: **Note 4 Finansinntekter og finansutgifter**

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
805 Renteinntekter	0	0
806 Valutagevinst	0	0
809 Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
815 Renteutgifter	0	0
816 Valutatap	0	0
819 Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Virksomhet: Generaladvokaten

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	0
Sum utbetaling til investeringer	0	0

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Virksomhet: Generaladvokaten

Rapport kjørt:
26.01.2022
17:13:42

[Innholdsfortegnelse](#)

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

31.12.2021 31.12.2020

Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0
---	----------	----------

Virksomhet: Generaladvokaten

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

31.12.2021

31.12.2020

Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

0

0

KONTI Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2021	31.12.2021	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
130-138, ikke 134	Investeringer i aksjer og andeler*	0	0
134	Obligasjoner	0	0
	Sum	0	0
Omløpsmidler			
150	Kundefordringer	0	0
1;164;139;151-152;157;170-179	Andre fordringer	0	0
190-192	Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0
	Sum	0	0
Langsiktig gjeld			
220-222;228;229	Annen langsiktig gjeld	0	0
	Sum	0	0
Kortsiktig gjeld			
240	Leverandørgjeld	-320 289	-320 289
260-265;269	Skyldig skattetrekk	-238 577	0
270-274;277;279	Skyldige offentlige avgifter	0	0
1;250-251;255;280-282;290-299	Annen kortsiktig gjeld	0	0
	Sum	-558 866	-320 289
	Sum	-558 866	-320 289

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i	Balanseført verdi i regnskap*
					selskapet	
Aksjer						
Selskap 1						
Selskap 2						
Selskap 3						
Balanseført verdi 31.12.2021						

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Ved utfylling av note 8, del B skal tall fra selskapets siste avlagte årsregnskap benyttes. Det vil forekomme at selskap som virksomheten har eierandeler i ikke har offentliggjort sitt årsresultat før virksomhetens frist for oversendelse av årsrapport med tilhørende årsregnskap (så snart det foreligger og innen 15. mars). Ved utfylling av noten kan dere benytte tall fra selskapets årsregnskap for året før. Om det ikke benyttes regnskapstall fra siste år bør dette opplyses om i noten.

Kontrollsum rapportert mellomværende med statskassen

Rapportert mellomværende med statskassen note 8	-238 577
Bevilgningsrapportering	-238 577
SKAL GÅ I NULL	-